

2014. április 8. Ettől a naptól várhatóan leáldozik a Windows XP operációs rendszernek és az Office programok 2003. évi verziójának. Sőt, harmadik csapásként azt is bejelentette a Microsoft, hogy ettől kezdve leállítja a Microsoft Security Essential további folyamatos frissítését, amely vírusok és kémprogramok ellen nyújt hathatós védelmet ingyen. (*Szerencsére ez utóbbit egy évvel elhalasztották.*)

Több okból is fontosnak tartjuk részletesebben is foglalkozni a fenti témával. Először is, a Windows XP még mindig a második legelterjedtebb operációs rendszer világszerte, szoftverként egyedülállóan magas kort ért meg. Ennek persze az a nyitja, hogy a Microsoft folyamatos terméktámogatást nyújtott a kezdetektől mindmáig azoknak, akik legálisan vásárolt példánnyal rendelkeznek az operációs rendszerből, illetve az irodai programcsomagjuktól. A személyi számítógépek negyedén még mindig XP fut, ami azt mutatja, hogy a felhasználók többsége elégedett rendszerével. Sokakat érint tehát ez a probléma, s a döntés kényszere.

A második ok, amiért részletesebben foglalkozunk ezzel az üggyel, az a kérdés bonyolultsága. Nem olyan egyszerű ezt a döntést meghozni! Mert bár lehet tájékozódni számítógépünk műszaki paramétereiről és a Windows 8 rendszerkövetelményeiről, de ez biztosan nem lesz elégséges, hiszen az eszközillesztő programok kompatibilitása ugyancsak fontos

feltétel. Ezekről pedig semmit sem tudhatunk meg a rendszerinformációk alapján. Lehetetlennek tűnő vállalkozás ugyanakkor szimulálni az XP-váltás utáni működést a számítógépen, amíg a változtatás maga be nem következett. Vagy mégsem?

Mit kínál a váltáshoz a Microsoft?

Letölthető egy *Windows XP átállási útmutató* című pdf dokumentum, amelyből részletesen megtudhatjuk erre a kérdésre a választ. Ne számítsunk azonban személyre szabott megoldási javaslatokra ebből a broszúrából!

Ajánlok még egy gyakori kérdéseket és válaszokat tartalmazó weboldalt is e témában, itt: <http://windows.microsoft.com/hu-hu/windows-8/upgrade-to-windows-8#>.

Harmadikként egy oktatófilmre szeretném felhívni a figyelmet. Részt vettem egy a Microsoft által szervezett webináriumon, amelyben *Szirtes István* beszélt arról, hogy milyen kockázatokat rejt magában a változás. Tanácsokat hallhattunk arról is, milyen teendőket javasol az érintetteknek. Foglalkozott azzal a fontos kérdéssel is, hogyan lehet tesztelni a gépeinket, futtatható-e rajtuk a magasabb verziójú rendszer. Érintette azt is, hogy mi lesz a megszokott és kedvelt szoftverjeinkkel a megváltozott környezetben: futtathatók lesznek gond nélkül, vagy szükségessé válik megvásárolni a magasabb verziójú változatot?

A vizsgálat módja

Ennek teszteléséhez segítséget nyújt a Microsoft által kifejlesztett két, ún. frissítési segédalkalmazás: a *Windows Update Assistant* és a *Windows 8 Update Assistant*. Ez utóbbit szükséges letölteni és alkalmazni azoknak, akik XP vagy Vista rendszert használnak. Az első segédprogram 8.1-re teszteli a gépet, ezért Vistára és XP-re nem használható. Ezeknél a rendszereknél ugyanis legfeljebb a Windows 8 lehet az elérendő frissítés. A kompatibilitási vizsgálat bevizsgálja mind a hardver, mind az illesztő programok, valamint az összes, telepített szoftver alkalmasságát.

Ennek eredményeként egy részletes dokumentumot kapunk közérthető, magyar nyelven fogalmazva. A listában megtaláljuk a számítógépen telepített programjainkat, a használhatóság szempontjából csoportosítva. A kompatibilis alkalmazások mellett várhatóan lesz egy ellenőrzést igénylő szoftveri kör is, amelyben a név mellett olvashatunk információt arról is, hogy létezik-e letölthető frissítés az adott programhoz a fejlesztők webhelyén, vagy nincs ilyen. Ebben az esetben csak le kell tölteni a frissített verziót a zökkenőmentes használat érdekében, az új operációs rendszer telepítését követően. További alternatívát jelent, amikor nincs ugyan frissítés, de létezik egyéb segítség a fejlesztőktől – ez általában más alkalmazást jelent ugyanarra a funkcióra. Minden bizonnyal lesznek olyan szoftverek is a harmadik csoportban, amelyek nem kompatibilisak, mert a gyártó nem gondoskodott frissítésről az új operációs rendszerekhez vagy a számítógép alapvetően nem alkalmas

bizonyos új funkciókra. Ez a gond a hardverproblémát leszámítva rendezhető, ha keresünk más gyártótól hasonló feladatra szoftvert.

Az ellenőrzendő programok körében ennél a gépnél találunk olyan Windows 8 funkciókat, amelyeket a számítógép hardvere nem támogat. Ettől függetlenül, összességében nézve ez a gép alkalmas a magasabb verziójú Windows futtatására.

Első alternatíva: új gép vásárlása

Amennyiben nem kompatibilis számítógépünk a Windows 8-cal, még mindig van esélyünk arra, hogy továbbra is biztonságban tudjuk számítógépen tárolt anyagainkat.

Vásárolhatunk új számítógépet, de az ajánlatokat figyelmesen nézzük át, ugyanis a kedvező áron kínált gépeken általában nem Windows operációs rendszer fut, és vannak egyéb félrevezető tényezők is. Persze nem mindenki ragaszkodik a Windowshoz, de aki igen, annak érdemes odafigyelnie, milyen operációs rendszerrel rendelkezik az ajánlatban szereplő eszköz. Aki laptopot szeretne, annak különösen javasolt a figyelmes olvasás, ugyanis a notebookokkal együtt, keverve kínálják a jóval kevesebb tudású netbookokat is. Javasolt számítógéphez értő ismerős segítségét igénybe venni a vásárláshoz, és nem utolsósorban megfelelő időt szánni a körültekintő választásra.

Második alternatíva: váltás más operációs rendszerre

Frissíthetünk Windows 7-re is, ennek még több évig tart a terméktámogatása,

de ez sem lesz olcsó megoldás. Frissíthetünk más, nyílt forráskódú operációs rendszerre, például Linuxra vagy Ubuntura – de ezek nyilván különböznek a megszokott Windowstól, ráadásul így is nélkülözniük kell a terméktámogatásokat, hiszen ezekhez a rendszerekhez alapvetően nem létezik ez. Legfeljebb újabb verziók vannak, amelyeket opcionálisan telepíteni lehet, ha valaki tudomást szerez róla.

Harmadik alternatíva: tétlen belenyugvás a megváltoztathatatlanba

Nem ajánlom semmiképpen sem a terméktámogatás nélküli használatot! Éppen az XP elterjedtsége miatt sok fenyegetésnek volt eddig kitéve a rendszer és az Office szoftverek. Rosszindulatú próbálkozások ezután is várhatók majd, amelyek kihasználják a rendszer sebezhetőségét, amelyet erre specializálódott, programozásban jártas emberek készítenek.

Itt van például egy *CriptoLocker* nevű, ransomware típusú vírus, amely kifejezetten azokon a számítógépeken tud ártani, amelyek nem telepítették a Microsoft biztonsági frissítéseit, pedig ezek legálisan vásárolt licenc birtokában mindenki számára ingyen rendelkezésre állnak. A *CriptoLocker* zsaroló vírus fertőzés esetén titkosítja mindenféle adatállományunkat, beleértve a pendrive-okat, külső winchestereket, sőt, akár bizonyos típusú felhőalapú tárhelyeinket is! Elveszhetnek sok év alatt összegyűjtött munkáink, képeink és egyéb dokumentumaink. A feloldó kulcsért cserébe váltásdíjat kérnek az áldozattól, amelynek megfizetésére általában hetvenkét óra áll

rendelkezésre. Részletesen olvashatnak erről a problémáról többek között a PC Fórum cikkében.¹

Az Office további alkalmazásának lehetőségei

Mint tudjuk, a 2003-as verziót a jelenlegi bejelentés szerint nem fejleszti tovább a Microsoft. Mindezek ellenére várhatóan használható marad a program Windows 8 platformon is – igaz, frissítések nélkül. A Windows 8-nál az operációs rendszerbe beépülő Windows Defender ugyanis biztosan megvédi adatállományainkat a kártékony próbálkozásoktól. Az Office 2003 frissítésének hiánya közel sem olyan súlyú, mint amilyen sebezhetőséget jelent ez az operációs rendszernél. Dönthetünk még irodai programcsomagok tekintetében a *Google Drive* vagy a *SkyDrive* alkalmazása mellett. Ez a felhőalapú szolgáltatás azonban csak online használatot enged, azt is csökkentett funkcionalitással. Mindazonáltal nem jár semmilyen költséggel. Az új, 2013-as verzióra váltás esetében több választási lehetőségünk is van. A diákok, pedagógusok továbbra is kedvezményesen juthatnak hozzá az Office termékekhez. Más felhasználók, továbbá a nonprofit és az üzleti szektor számára pedig továbbra is létezik külön szoftver termék- vagy mennyiségi licencvásárlás lehetősége, valamint egy új, havidíjas előfizetési konstrukció is, amelynek díját a munkavállalók száma alapján határozza meg a Microsoft. Utóbbinak *Office 365 ProPlus* a neve. ■

¹ <http://pcforum.hu/hirek/15815/Elerhetetlenne+teszi+a+felhasznalo+dokumentumait+a+CriptoLocker+zsaroloprogram.html>